

Klagenemnda for miljøinformasjon

NEMNDSVEDTAK

Saknr: 2004/06

Klager: Lysebotnvassdragets fiskelag
9372 Gibostad

Innklaget: Troms Kraft Produksjon AS
9291 Tromsø

Saken gjelder

Lysebotnvassdragets fiskelag (fiskelaget) organiserer fiskeinteressene i Lysebotnvassdraget nedstrøms fra Lysebotn kraftverk som er eid av Troms Kraft Produksjon AS (TKP). Tilsiget fra kraftverket er viktig for de lakseførende deler av elva. I den forbindelse mener fiskelaget å ha observert et endret reguleringsmønster fra kraftverket som kan ha betydning for oppgangen av anadrom laksefisk, og etterspør derfor informasjon fra TKP.

Bakgrunn

Fiskelaget har vært i kontakt med TKP for å komme frem til en løsning for forvaltning av de biologiske ressursene i Lysebotnelva. I denne sammenheng har fiskelaget lagt frem et brev datert 22.03.2002 som viser en av flere henvendelser som er rettet til TKP (vedlegg 1).

Det ble igjen tatt kontakt med TKP ved brev av 30.04.2004 hvor det ble bedt om data for gjennomstrømning ved kraftstasjonen, tilsig og magasinfylling fra 1990 og frem til dagens dato (vedlegg 2). For vannføring og magasinfylling ble det bedt om en periodisering med ukenummer og for magasinfylling med kalendermåned eller de perioder selskapet selv benyttet.

TKP besvarte henvendelsen ved brev av 26.05.2004 hvor selskapet viser til at de etterspurte data ble sendt fiskelaget pr. e-post, men at det senere ble oppdaget at disse ikke hadde kommet frem (vedlegg 3). Selskapet hadde på forespørsel fått opplyst at det ikke var noe galt med e-post adressen og håpet nå at de etterspurte data var kommet frem. I brevet viser selskapet blant annet til at det er liten eller ingen endring i kjøringen av kraftverket fra tidligere år og det gis en generell redegjørelse for hvilke faktorer som påvirker kjøringen.

I brev av 30.05.2004 tok fiskelaget kontakt med TKP på ny. Fiskelaget presiserte at de ikke hadde fått de etterspurte data bortsett fra tilsigsdata for perioden 1996-2003 (vedlegg 4).

Ved brev av 05.06.2004 besvarte fiskelaget brevet fra TKP datert 26.05.2004 (vedlegg 5). Det ble vist til at fiskelaget fortsatt ikke hadde mottatt data for gjennomstrømning og magasinfylling. Fiskelaget fremhevet at det som var av størst interesse var om tilsiget i de øvre magasinene ble holdt igjen og eventuelt hvordan dette skjedde. Det ble dessuten fremholdt at fiskelaget ikke kunne godta TKPs forklaring i forhold til at kjøremønsteret ikke var endret.

Disse opplysningene måtte fremlegges slik at fiskelaget selv kunne få anledning til å vurdere dette.

Fiskelaget klaget TKP inn for Klagenemnda for miljøinformasjon ved brev 02.07.2004 pga. manglende informasjon om følgende forhold (vedlegg 6):

1. Gjennomstrømming ved turbinene for perioden 1990 frem til dagens dato.
2. Magasinfylling ved alle 3 magasiner for samme tidsrom.
3. Tilsigsdata for samme tidsrom.

Sekretariatet fremla klagen for virksomheten ved brev av 13.07.2004 (vedlegg 7) og ved brev 06.08.2004 kom selskapet med kommentarer til klagen (vedlegg 8). TKP viser til at de trodde dette ikke lenger var noen sak da fiskelaget hadde fått den etterspurte informasjonen (vedlegg 7). Selskapet ga i den forbindelse en forklaring på hvordan informasjonen ble sendt. Det vises til at TKP aldri har motsatt seg å utlevere data til det formål fiskelaget vil benytte informasjonen. Det vises videre til at når det gjelder begrepet "hydrologi" er det usikkert om fiskelaget er inneforstått med de termer og uttrykk som benyttes og at man kanskje har snakket forbi hverandre. Selskapet har heller ikke hørt at data som er oversendt ikke er relevante eller gode nok.

Fiskelaget ble forelagt kommentarene fra TKP og kom med ytterligere kommentarer til klagen ved brev av 15.08.2004 (vedlegg 9). Det ble bemerket at fiskelaget en rekke ganger, blant annet ved brev av 30.05.2004 og 05.06.2004, hadde henvendt seg til selskapet og presisert at de ikke hadde fått all den informasjonen som ble etterspurt.

Sekretariatet fremla fiskelagets kommentarer for TKP ved brev av 07.09.2004 (vedlegg 10), men har ikke mottatt ytterligere kommentarer.

Klagers anførsler

Klager mener at TKP ikke har gitt fullstendig informasjon på de spørsmål som er stilt selskapet, og at selskapet derfor har avslått kravet om miljøinformasjon. Klager viser til at selskapet kun har oversendt tilsigsdata og at data for gjennomstrømming og magasinfylling fortsatt ikke er mottatt. I forhold til begrepet "hydrologiske" data kan klager ikke se at dette skulle være egnet til å skape misforståelser omkring de spørsmål som er stilt til selskapet.

Klager viser forøvrig til at TKP de senere år synes å ha praktisert et nytt reguleringsmønster som fiskelaget bare kjenner til ved observasjon. Etter fiskelagets vurdering synes det å være slik at magasinene tømmes på våren i en ukjent grad, og det meste av sommertilsiget spares opp for å produsere vinterstrøm. Kun tilsiget til det nederste magasinet eller ca. 25 % av det totale tilsiget slippes gjennom turbinene i denne perioden. Klager viser også til at de har hydrologiske data for perioden 1991-1994 som viser at gjennomsnittlig tilsig i sommerhalvåret er ca. 3m³/s. Ved telefonforespørsel 18.08.2003 ble det opplyst av TKP at de "på denne tiden vanligvis kjørte 0.25 m³/s, men at det aktuelle utslippet var 1.1 m³/s".

Innklagedes anførsler

Innklagede mener selskapet har gitt klager svar på de spørsmål som er stilt og derfor ikke er forpliktet til å gi ytterligere informasjon. Selskapet viser også til at årsaken til at klager ikke mener å ha fått svar er uoverensstemmelse om hva som ligger i begrepet "hydrologi".

Innklagede viser også til at årsaken til at de etterspurte data ikke er oversendt skyldes feil ved den elektroniske oversendelsen via e-post.

Nemndas vurderinger

Nemnda kan etter miljøinformasjonslovens § 19 bare ta stilling til klager på private virksomheters behandling av krav om miljøinformasjon. I denne saken er klagen rettet mot Troms Kraft som er heleid av Troms fylkeskommune (60%) og Tromsø kommune (40%). Det første spørsmålet er om Troms Kraft er å anse som et offentlig organ eller privat virksomhet, jf. miljøinformasjonsloven § 5.

Av bestemmelsens første ledd bokstav b følger at med "offentlig organ" menes rettssubjekter som utøver offentlige funksjoner eller tilbyr tjenester til allmennheten, og som er kontrollert av et organ som faller inn under bokstav a. Dette gjelder likevel ikke for aktiviteter som drives i konkurranse med private. I denne saken tilbyr virksomheten tjenester i et åpent marked i sterk konkurranse med andre aktører. Det er da ikke avgjørende i forhold til definisjonen av offentlig organ i miljøinformasjonsloven, at virksomheten er eid av statlige og kommunale organer. Det avgjørende er at virksomheten opptrer på lik linje med andre private aktører.

Dernest må det avgjøres om informasjonen som etterspørres er å anse som miljøinformasjon i henhold til lovens definisjon i § 2. Med miljøinformasjon menes både informasjon om miljøet selv, jf § 2 1. ledd bokstav a og faktiske opplysninger om faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet, jf. bestemmelsens 1. ledd bokstav b. Slik nemnda vurderer saken vil gjennomstrømming i turbiner, magasinnylling og tilsigsdata være faktiske opplysninger om forhold som kan ha innvirkning på miljøet og er derfor omfattet av definisjonen.

Informasjonen som etterspørres er historiske data for perioden 1990 til dags dato. Av forarbeidene fremgår det at med informasjon "om miljøet" menes også informasjon om tidligere tilstand og utviklingstrekk over tid, jf. Ot.prp.nr.116 (2001-2002) s. 41. Nemnda legger til grunn at dette også vil være tilfelle for faktiske opplysninger om faktorer som kan påvirke miljøet. Virksomheten har heller ikke motsatt seg å utlevere historiske data. Det legges derfor til grunn i denne saken at opplysningene fra 1990 til dags dato, omfattes av lovens angivelse av miljøinformasjon.

Det neste spørsmålet nemnda må ta stilling til er om kravet om miljøinformasjon angår forhold ved virksomheten som kan medføre "en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet", jf. miljøinformasjonslovens § 16. Nemnda viser til at informasjon omkring vannføring og endring av reguleringsmønster i regulerte vassdrag vil kunne ha stor betydning for miljøet i det berørte vassdraget, blant annet for insektliv, oppvektsvilkår for fisk og oppgang av laks i forbindelse med gyting. Det er derfor etter nemndas vurdering ikke tvilsomt at kravet om informasjon gjelder forhold ved virksomheten som "kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet", jf. lovens § 16 og at dette derfor er kunnskap som virksomheten plikter å ha i henhold til miljøinformasjonsloven § 9.

Det sentrale spørsmål i saken blir etter dette om kravet om miljøinformasjon er besvart eller om det foreligger et avslag i lovens forstand. Av forarbeidene fremgår det at med "avslag" også menes mangelfulle svar, jf. Ot.prp.nr.116 (2001-2002) s. 131. Nemnda bemerker i den forbindelse at klager har rettet tre klare krav om informasjon til selskapet som etter nemndas mening vanskelig kan misforstås. Det er som vist ovenfor heller ikke tvilsomt at kravet om miljøinformasjon vedrører forhold som er omfattet av virksomhetens kunnskapsplikt etter miljøinformasjonslovens § 9. Nemnda forstår det også slik at dette er informasjon som virksomheten er forpliktet til å ha tilgjengelig etter annet regelverk.

Nemnda kan ikke se at det forhold at partene ikke har korresponderende oppfatning av begrepet "hydrologi" kan ha medført misforståelser knyttet til hvilken informasjon klager har forlangt fra virksomheten. Klager er blitt oversendt tilsigsdata for perioden 1997-2003. Klager har imidlertid etterspurt data fra perioden 1990 og frem til tidspunktet for klagen. Dette kravet er derfor bare delvis besvart. Virksomheten har heller ikke gitt informasjon om gjennomstrømning av turbinene eller magasininfylling for samme periode. Nemnda legger derfor til grunn at informasjon ikke er gitt og at det foreligger et avslag i lovens forstand. Som det har fremgått over legger nemnda til grunn at dette er informasjon som virksomheten er forpliktet til å gi etter miljøinformasjonsloven.

Nemnda antar det kan ta noe tid å sammenstille informasjonen og finner det rimelig at virksomheten gis en frist på 30 dager til å utlevere den etterspurte informasjonen.

Vedtak:

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet § 19 fattes følgende vedtak:

- Troms Kraft Produksjon AS skal senest 30 dager fra dette vedtakets dato gi informasjon for perioden 1990–02.07.2004 om gjennomstrømning av turbinene, magasininfylling ved alle 3 magasiner og tilsigsdata.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages. Vedtaket regnes som særlig tvangsgrunnlag etter lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) kap. 13 og kan bringes inn for domstolene.

Oslo, 6. april 2005

Jan Fougner
Leder

Mette Cecilie Greve
Nestleder

Line Andersen

Håvard K. Sandnes

Gunnar Bodahl-Johansen

Svein M. Søgne